

gitus, quæ quidem perpetua fuit. In posteriore Nabuchodonosor Perfarum Rex duas tribus, nempe Juda, & Benjamin in Babylonem transfugare iussit, quas jam debellaverat, quæ captivitas septuagesimum non excessit annum; nam Cyrus Perfarum Rex sub imperii sui primum annum Hebræos in Judæam remigrare concessit. Cornel. ubi proxime, Ant. Cont. in Chronic. canon. sub quarta & quinta ætate, Salian. tom. 5. anno 3517. num. 3. & 4. cum seqq. & tom. 4. anno 3314. d. num. 3.

71 Quibus autem annis hæc evenerint, videre licet apud Euseb. Tornicell. Contium, & alios Chronographos, in quibus non modicum diversitatis reperitur: sed juxta computationem temporum à Saliano in suis annalibus traditam, prior captivitas, seu transfugatio Israel, incidit in annum 3314. Salian. ibi, n. 3. tom. 4. Posterior Judæa & Benjamin, anno mundi 3436. quo duæ hæc tribus à propriis sedibus in Babylonem translatae sunt. Hic observat Salianus num. 43. septuaginta annos hujusce captivitatis non dinumerari ab anno isto, sed à quo populus devictus est, ac in servitutem redactus, etsi in Judæa permanerit, Cyrus indulget Hebræis, ut in Judæam regrederentur; captivitate soluta, anno 3517. quo Perfarum cœpit Imperium. Salian. ibi, tom. 5. ex n. 4. Eldras rediit in Jerusalem sub Artaxerxe Longimano anno 3595. Salian. ibi, n. 2. tom. 5. Nehemias ab eodem Principe missus est anno mundi 3609. ante Christum natum 444. Salian. tom. 5. ann. 3608. & 3609. Obiter ex eodem Saliano est animadvertendum, Nehemiam de quo agimus (fuerunt enim plures) filium fuisse Helchizæ, & Sacerdotem ex tribu Levi, familiaque Aaronis. Salian. d. anno 3608. n. 4. & 6. Senens. ubi sup. d. vers. Esdræ libri duo, ac pincernam Artaxerxis, Cornel. à Lap. in lib. 2. Esdr. argument.

Ibi: Hanc historiam contigisse sub Dario Mnemone.

72 Hic Darius, sive Artaxerxes, Mnemon dictus est, quasi memor; ob memoriæ præstantiam, fuitque decimus Perfarum Rex, nonus à Cyro, & tertius ab Artaxerxe Longimano, qui misit Esdram, & Nehemiam in Jerusalem. Vide Cornel. sup. Esdras, in prolog. sub tit. Series prisce. Reg. Perfar. vers. Decimus, Salian. d. anno 3608. n. 5. ubi expressim hanc sententiam rejicit, & anno 3609. latè probat Esdræ historiam sub Artaxerxe Longimano contigisse. Tornicell. sup. anno 3616.

Ibi: Qui Longimanus dictus est.

73 Longimanus idè cognominabatur, quia unam tantum altera longiorem habebat. Cornel. ubi proxime, vers. Sextus. Vide infra.

Ibi: Qua in re illud erit omninò observandum.

74 Quibusdam in regionibus obtinuit, ut omnes Principes, qui eis dominabantur, uno eodemque nomine communi appellarentur. Sic Assuerus nomen commune fuit Regum Medorum, Artaxerxes Perfarum. Cornel. à Lapid. in Esther cap. 1. vers. 1. ubi notat nomina Darius, Xerxes, & Artaxerxes, idem ferè significare; nam Darius idem est ac cœrcitor: Xerxes, bellator: Artaxerxes,

magnus bellator, Celada in Esther cap. 1. §. 10. num. 2. Prolomæus nomen commune fuit Regum Ægyptiorum, Antiochus Græcorum, Salian. Annal. tom. 5. anno mundi 3809. num. 4. Calepin. verb. Archafes: Archafis Parthorum, Salian. anno 3806. num. 4. Calepin. ubi proxime, Erechtheida Regum Atheniensium, ut prænotatum est supra, hoc lib. cap. 1. n. 30. vers. Erechtheis tribus: Nabuchodonosor Chaldaeorum, Arpacadi Medorum. Celada ubi sup. Hoc autem fiebat in honorem Principum, qui aut regnum primi constituerunt, aut alias egregiè principatum gessere. Calepin. sup. Unde in nonnullis provinciis pro temporum varietate Reges diversa nomina communia sortiti sunt, ut in Ægypto, ubi Ptolemæi, & Pharaones: in Media Assueri, & Arpacadi, sicut ex præmissis apparet.

Qui Reges in aliquibus regionibus, qui que viri illustres sub tempus Esdræ in orbe floruerint, habetur apud Cornel. à Lapid. in Esdr. lib. 1. in prolog. vers. Tempore Esdræ, Gasp. Sanch. sup. Esdræ prolegomen. 7. num. 18.

Vers. Esther liber unus.

Licet D. Covar. in præfati assereret, de auctoritate libri hujus nunquam neque ab Hebræis, neque à Christianis fuisse dubitatum; tamen aliquandiu integræ fidei non fuit apud Christianos, seroque ab Ecclesia inter canonicos receptus est, quanquam intra Canonem Hebræi illum constituerent. Unde non protocanonicus, sed deuterocanonicus censetur. Gasp. Sanch. in Esdræ prolegomen. 4. num. 3. & 9. Sixt. Senens. in sua Bibliotheca Sancta, lib. 1. sect. 1. vers. Esther, & sect. 2. sub tit. de Scriptur. & Scriptorib. Divin. vers. Esther. Atque ita inter volumina, quæ dubiæ fidei aliquando fuerint; recensetur, ut videre est supra, num. 37.

Ibi: Illud tamen erit observandum.

Tot, ac variæ reperiuntur sententiæ, dum quaeritur quis ex Perfarum Regibus fuerit Esther conjugio copulatus, ut Salianus tom. 5. anno mundi 3590. num. 2. non immeritò asseruerit, nullum ferè Perfarum Regem extitisse, cui non plerique Ester connubio sociarint: ipse verò num. 3. cum seqq. fusè probat, Authoribus non paucis adductis conjugem Esther fuisse Artaxerxem Macrochir, sive Longimanum, cui opinioni ut magis receptæ accesserit Sanch. ubi proxime, prolegom. 3. à num. 4. Celada d. §. 10. n. 9. Sabellic. emead. 3. lib. 3. apud quos sunt plures. Vide tamen Cornel. à Lapid. in Esdr. argument. vers. Quæres quo tempore, Tornicell. in Annal. Sacris, anno mundi 3590. num. 6. & anno 3650. ubi probat, Esther non Artaxerxi Longimano, sed Mnemoni nupsisse, ut D. Covar. videtur.

De auctore libri ejusdem similis est apud Scribentes contentio; nam quidam putant sacrum Historiographum Esdræ: alii Joachim Pontificio munere sub tempus illud fungentem: alii viros Synagogæ: plerique Mardocheum, cui opinioni patrocinantur caput 9. vers. 10. caput 12. vers. 4. & caput 20. vers. 29. ejusdem sacre historię, ac ut frequentius receptæ subscribunt Cornel. ubi proxime, vers. 1. ubi quod Esther unà cum Mardocheo scripsit. Gasp. Sanch. cum pluribus prolegom. 1. num. 1. & 2. Senens. sub dict. tit. de Scriptur.

Scipitur. vers. Esther, Celada sup. prolegom. 3. §. 8. num. 4. Mariana in vet. Testam. sup. lib. Esdr. in princip. Bellarm. sup. verb. Mardocheus.

79 Istud volumen hebraico idiomate fuisse scriptum observat Sanch. prolegomen. 2. num. 3. & ita sentiunt communiter interpretes.

80 Ea autem quæ latissimè de hujusmodi libro D. Covar. profertur, satis examinant, & discutunt Authores præcitati, & alios quamplures dant Cornel. d. vers. Quæres quo tempore, num. 5. Celada d. §. 9. num. 5. ubi cumulat eos qui Esther historiam scholiis illustrarunt.

Vers. Judith liber unus.

81 Codex iste deuterocanonicus est, ex illis scilicet, qui etsi à principio Canonicam auctoritatem non obtinuerint, postea tamen ab Ecclesia intracanonem sunt ut divini constituti, secundum tradita supra, num. 4. & 37. & sic tenent præter ibi laudatos Celada in Judith. in princip. num. 5. & 6. Cornel. à Lapid. sup. eund. lib. in argumento, vers. 1. Gasp. Sanch. ibidem, prolegom. 8. Sixt. Senens. in Biblioth. Sancta, lib. 8. hæresi 11.

82 De auctore hujus libri nihil certi statui potest, unde incertum eum omninò esse inquit D. Isidor. lib. 6. origin. cap. 2. quem sequuti sunt Sanch. prolegom. 1. Cornel. ubi prox. & alii apud ipsos. At Joachim Pontificem, sub cujus tempus egregium Heroinæ facinus evenisse fertur, auctorem asserunt Celada sup. §. 1. num. 3. iique quos hic refert. Becan. in analog. veter. & novi Testam. cap. 1. quæst. 2. num. 7. eum tribuit Eliachim Sacerdoti, qui idem, ac Joachim est, ut advertit Bellarm. verb. Eliachim. Sed has opiniones ut sufficienti desitutas fundamento rejicit Sanch. ubi nuper.

83 Quo sermone scripsit hunc librum illius author, quisquis ille sit, etiam quaeritur. Celada sup. §. 1. num. 4. consequenter sustinet, scriptum fuisse Hebraico, cum ut ipse opinatur, Hebræus foret, Joachim videlicet Pontifex, qui Judith historiam memoriæ tradidit. Verum & de hoc ambigit Gasp. Sanch. prolegom. 3. quoniam nullum extat exemplar Hebraicum, sed Syrum, ac Græcum.

Ibi: Ejus verò historiam sub temporibus.

84 Ad salebrosam devenitur disputationem, sic hanc appellat Celada sup. lib. Judith. in comment. ad cap. 1. vers. 5. §. 22. num. 122. plurimum enim discrepant sacri Interpretes, Historici, & Chronologi, dum tempus assignant, quo Judith historia contigerit: nam duplex est quaestio, prior an ante Babylonicam captivitatem, vel post Holophermes peremptus fuerit. Posterior, admissio quod post libertatem Hebræorum evenerit, dubitatur sub quo Perfarum Rege, qui post Cyrum imperio potitus est. Quoad prius quaesitum est communis sententia asseverans, Judith interfecisse Holophermem antequam Hebræi in Babylonem captivi ducerentur, sub tempore Manassis Regis Juda, & Nabuchodonosor, qui Merodach Baladan cognominabatur, cujus Dux fuit Holophermes. Hujus opinionis sunt, omnis pluribus, Card. Bellarm. lib. 1. de verb. Dei, cap. 12. Serar. in cap. 1. Judith, quaestio. 2. Salian. Annal. tom. 4. anno mundi 3344. num. 8. qui hoc anno Judith

liberasse patriam censet, à quo ad annum 3517. quando Hebræorum captivitas soluta fuit per Cyrum, lapsi sunt anni 173. Unde conitat quantum temporis antecesserit factum Judith, juxta opinionem istam.

Contra est secunda opinio, & quidem magis recepta, quæ habet post Hebræos patriæ restitutos, quod anno primo imperii, Cyri evenit, Judith Holophermem enecasse. Ita Sanch. prolegom. 4. Cornel. à Lapid. vers. Alii ex adverso, Celada dict. num. 122. vers. Posterior, Tornicell. Annal. Sacr. anno mundi 3353. ex num. 1. qui suam sententiam fulciunt, oppositam confutant, & utriusque sequaces recensent. His jungendus est D. Covar. qui licet controversiam præmissam non attigerit, dum disputat sub quo ex Regibus Perfarum post Cyrum Judith emicuerit, necessariò tamen insinuat, post libertatem Judæorum ipsam floruisse. Isti autem Authores, qui inter se circa præcedentem quaestionem conveniunt, dissident maximè circa subsequentiem, ut observat Tornicell. num. 2. nempe sub quo Imperatore Perfarum Judith historia acciderit?

In hac non duæ, sed plures existunt sententiæ. Tornicell. anno 3353. à princ. & 3572. a num. 3. fusè probat, Xerxi filio Darii Hystaspis Perfis dominante, Judith peremisse Holophermem: consentit Cornel. à Lapid. sup. lib. Judith. in argumento, vers. Ex dictis constat, Sanch. prolegom. 5. n. 13. qui etsi eum vocet Artaxerxem, ait esse filium Darii Hystaspis. Celada dict. §. 22. n. 125. cum seqq. apud quos alii, ipsique sententiæ oppositas asserunt, ac refellunt D. Covar. Judith ad tempora Darii Hystaspis patris Xerxis, de quo præfati Authores, pertinuisse existimat; nam ille post Magos adeptus est imperium. Sed neotericis magis arridet præfata communis opinio.

Ad Num. 6.

Catalogum Regum, qui in Perside post Cyrum imperarunt, habes apud Cornel. à Lapid. sup. lib. 1. Esdræ, in prolog. sub tit. Series prisce. Regum Perfar. Cardin. Bellarm. in Chronolog. Tornicell. in tab. chronol. in fin. Annal. sacror. Tirin. in ebron. c. 37. Celada in lib. Esdr. ad c. 1. §. 10. m. 2. salian. tom. 5. Annal. ab anno 3517. ad 3724.

Hi omnes, & communiter recentiores à Metasthene, & Philone recedunt, serientque Regum Perfarum sequentem à Græcis traditam amplectuntur.

Vers. Cyrus major Cambyses, & Mandanes.

Cyrus, teste Tornicello, ortus est anno mundi 3456. cujus infontem infantiam Altyages avus ejus maternus est persequutus, ita ut recens natum nepotem belluis trucidandum exponi præceperit, à quo periculo indemnis Cyrus evadens, tandem avitum solium apud Medos adeptus est, ut refert Tornicell. anno præcitato, num. 1. In Perside ad Regiam evectus est majestatem anno 3491. Tornicell. ibi, num. 1. & anno 3492. num. 1. Medorum ac Perfarum stabilivit imperium, Balhazare Assyriorum Imperatore devicto, à quo sexta ætas orbis numeratur, anno mundi 3517. Tornicell. ibi, num. 1. Salian. Annal. tom. 5. anno eod. num. 3. Fuit Danieli Prophetæ arctissimo amicitie vinculo devinctus, quo suadente, quinquaginta millia exilium

exulum Hebraeorum in Judaeam dimisit. Salian. *d. an. 3517. n. 4.* Torniell. *eod. anno, n. 4.* Ant. Contius in *Chron. Canon. sub vers. secunda orbis monarchia.* Post adeptum imperium quot regnavit annis, controversatur. Torniell. *anno 3494. n. 3.* ex Xenophonte tradit septennio Imperio fuisse potitum; Cornel. à Lapide triennio duntaxat. Tandem cum bellum gereret adversus scythas, in bello Massagetico interfectus est anno 3523. Torniell. *ibi, num. 1.* Conveniunt communiter scribentes in hoc, quod Cyrus triginta annos regnavit à quo Persarum regnum obtinuit numerosos. Torniell. *anno 3494. num. 1.* Celada, Cornel. à Lapid. & alii laudati supra, *num. 87.* Utrum quinquagenarius, vel septuagenarius Cyrus obierit, disputat Torniell. *anno 3523. n. 1.* qui quinquaginta annorum illum esse cum deceffit, existimat. Vide Salian. *Annal. tom. 4. anno 3454. num. 5. anno 3459. n. 2. & 3. anno 3469. num. 2. anno 3465. num. 9. & anno 3473. cum aliis, ac tom. 5. anno 3517. cum seqq. usque ad ann. mundi 3523. ante Christum 530. quo peremptus Cyrus.* Plurima de Cyro recensentur in Theatr. vitæ humanæ diversis in locis, ubi lit. N, pag. 54. observatur Cyrus, sermone Persico idem esse, quod Sol: quod nomen ob similitudinem est illi impositum, quia patriam illustravit.

Verf. Cambyses Cyri filius.

89 De quo laudati supra, n. 87. Cambyses Cyro genitori subrogatus est anno mundi 3524. Salian. *tom. 5. eod. anno, n. 1.* Torniell. *ibid. n. 1.* de cujus imperio agunt uterque *seqq. ann. usque ad 3531.* quo peremptus est, ense proprio, dum insiliret in equum, evaginato percussus. Consule Salian. *eod. anno, n. 1. & 2.* Quanto tempore regni clavum tenuerit, questionis est, receptiusque videtur septem annis, ac mensibus quinque in Perside dominatum esse. Salian. *anno 3524. num. 2.* Torniell. *anno 3524. num. 1.* Adde Theatr. vitæ humanæ, ubi non pauca de Cambyse dispersa reperies. Illud est observandum, communiter tam in hoc quam in aliis Persarum Regibus dissentium fore apud chronologos quoad tempora, quibus suprema dignitate functi sunt: nos autem Saliano, & Torniello adhaerebimus.

Verf. Magi duo fratres.

90 Horum meminere Authores dati supra, n. 87. maximè Salian. *anno 3531. & seqq.* & Torniell. *anno 3531.* apud quos de dolo, quo Smerdes magus intrusus est. Hic, & Patizithes ejus frater adversus Cambysem conspirarunt, qui dum ipsos perditurus cum exercitu pergeret, morte præventus occubuit, sicut nuper est traditum, post cujus obitum Smerdes mensibus septem fraudulenter occupavit imperium, quo simul ac vitâ per Darium Hystaspis orbatu est anno mundi 3532. ubi Salian. *ex num. 2.* Torniell. *anno mundi 3531.*

Verf. Darius imperium habuit.

91 Vide quos congestimus supra, n. 87. ac Torniell. *anno 3532.* quo Darius hic Hystaspis cognominatus, enecato Smerde mago, suffragiis populi ad imperiale fastigium evehi meruit, aut potius forte. Salian. *eod. anno, à num. 5.* Darius privati filius erat, non Regis, & vigesimum nonum ætatis annum agens cepit in Perside dominari, unctè

orta est lis inter Xerxem & fratrem de regni successione, prout statim explanabitur: sedit in folio Regio annis 36. qui unâ cum imperio vitæ finem imposuit anno 3567. Salian. *ibi, num. 1. & 4.* & prius *anno 3532. n. 10.* Torniell. *eisd. annis.* Adjunge his multa quæ de isto Rege narrantur in Theatro vitæ humanæ, pluribus locis.

Verf. Xerxes Darii filius.

De quo præcitati supra, n. 87. Dario rebus humanis exempto, orta est controversia inter ejus filios Xerxem, & Artabazarnem circa regni successione, qui Demaratum Spartanorum Regem tunc apud eos degentem, arbitrum seu judicem constituerunt, qui pro Xerxe sententiam tulit: sic derelictam à parente Dario sedem occupavit anno mundi 3568. ubi Torniell. Salian. *eod. ann. ac præcedenti, à n. 2.* quam annis 20. tenuit, ac tandem prodicione Artabani plurimum apud eum valentis, ipsius manibus interierit anno 3582. Salian. *ibi, n. 1.* Torniell. *ibidem.*

Verf. Artabanus Xerxis Præfectus.

Hunc memorant Interpretes sacri, qui sunt 93 supra, n. 87. Ipse conspiravit in Xerxem, eumque interfecit anno 3589. sicut præmissimus, usurpatumque tanto scelere Imperium septem mensibus tenuit, ut pluribus placet: Vide tamen Salian. *eod. ann. num. 6. vers. Existimo,* ubi Artabanum non regnasse tradit, sed Artaxerxem Longimanum Xerxi inmediate successisse. Torniell. *anno 3589.* opinatur proditorem paucis mensibus imperasse, donec Longimanus paternam vindicandam necem illum occidit.

Ibi: Artaxerxes septimus Persarum Rex.

D. Covar septimo loco constituit Artaxerxem 94 istum, quem alii sexto collocant, ut Cornel. à Lapide, ubi laudatur supra, n. 87. Discriminis ratio est, quia plerisque videtur ex duobus magis fratribus Smerdem duntaxat Imperio potitum. Consule Torniell. *anno 3531. & Salian. ibidem, num. 8. & 9. & anno 3532. n. 2.* Hic Artaxerxes legitimus filius Xerxis fuit cognomine Longimanus, vel quia manum dexteram longiorem sinistra habuit, sicut obiter prænotavimus supra, n. 73. vel quoniam utramque præ cæteris hominibus longam habebat, ita ut itans digitis genua attingeret. Salian. *anno 3589. num. 6.* Paternam sedem adeptus est anno mundi 3590. & quadragesimo sui imperii anno cessit in fata, anno scilicet mundi 3629. Salian. *anno 3589. n. 6. & ann. 3629. num. 1.* Torniell. *eod. anno, & anno 3590.* aliique de quibus supra, n. 87. Hujusmodi Imperatoris frequens est mentio apud sacra Scripturæ Interpretes: tum quia misit Esdram, ac deinceps Nehemiam, ut templum Hierosolymis restaurarent. Torniell. *anno 3590. num. 7. & ann. 3596. n. 1.* & alii laudati supra, n. 69. tum etiam quoniam non pauci sentiunt, ipsum Esther maritum extitisse, ut assertum est n. 77. Adde Theatr. vitæ hum. diversis locis.

Verf. Xerxes hujus nominis secundus.

Xerxes II. Persarum Rex septimus vel octavus 95 secundum nuper tradita, filius fuit Artaxerxis Longi

Verf. Arses Ochi filius.

Artes duodecimus Persarum Rex Ochi patris sui loco substitutus est anno mundi 3713. Salian. *ibi, n. 1.* vel 3716. juxta Torniell. *ibi, n. 1.* triennio, aut quadriennio regni clavum tenuisse constat, & à Bagoa familiari ipsius percussus occubuit, quod jussu Alexandri Magni perpetratum est, ut idem faretur in epistola ad Darium *lib. 2. expedition.* Salian. *anno mundi 3715. n. 1.* Hujus Principis mentio fit ab Authoribus laudatis *sup. n. 87.*

Verf. Darius Arsani filius.

Darius III. cognomine Codomannus, decimus 100 tertius & ultimus Persarum Imperator per electionem, fovente Bagoa, post Arsem regnum adeptus est, qui licet filius ejus non fuerit, tamen à regia stirpe proficiscitur, quia patrem habuit Arsanum fratrem Artaxerxis Mnemonis, vel Ochi. Primus illius imperii assignatur 3716. annus, aliàs 3718. secundum Saliani, & Tornielli traditum discrimen. Quot regnavit annis in comperto non est. Salian. *anno 3724.* nonum attigisse ait, Torniell. sexto perisse putat, Cornelius & Celada septimo. Darius igitur post ingentem Persarum cladem, nam quadraginta milia ex illis ceciderunt, in Median fugit, posteaque vulneribus affectus vitam cum morte commutavit. Salian. *d. anno 3724. n. 17.* ubi latissimè de bello isto, quo Alexander Darium extinxit, Persidisque monarchiam imperatricem delevit.

Sic Alexander penitus Persidem subjugavit, Imperiumque Medorum ac Persarum transtulit ad Græcos, Salian. *d. anno 3724. cum seqq.* Torniell. *anno 3723. & anno 3724. n. 1.* secundum quos imperium constitit in Perside annis 207. aut 208. ab anno scilicet 3517. quo id Cyrus ab Assyriis abstulit, à quibus parum discrepat Celada *ubi sup.* qui ad ducentos annos perstitisse assererat. Illud autem observandum erit, quod licet computato tempore quo singulos Reges in Perside dominatos prædiximus, Imperium Persarum ad annos 231. ascendat, id tamen oritur ex eo quod idem annus solet numerari in antecessoris ac successoris Regis vita, nec de momento ad momentum fit annorum supputatio, sed inceptus habetur pro completo. Præterea oportet animadvertere, nos Saliani methodum imitantes, initium regni cujusque Imperatoris constituisse ab anno proximo sequenti post illum, quo antecessor mortem oppetivit, prætermisiss mensibus & diebus, quibus intra annum obitus successor imperavit.

Ibi: Constat verò juxta hanc Regum & temporis rationem.

Hæc computatio D. Covar. quâ Imperium Persarum ad 230. annos pervenit, restringi poterit ex numero præcedenti notatis, *vers. Illud autem.*

Verf. Ex his poterit Lector.

Seriem Regum Persarum à Græcis traditam omnes sacri Interpretes ac Historici, quos legimus, amplectuntur.

Hæc quoad temporis chronologiam successioneque, de Regibus Persidis attigisse sit satis: de eorundem verò vitis rebusque gestis, præter antiquos Xenophontem, Herodotum, Justinum & alios, plura memoria tradunt Salian. *Annal. Ecclesiastic. tom. 5. ab anno mundi 3517. ad 3724.*

Longimani, cui successit anno mundi 3630. Imperio autem ac vita intra 45. dies fuit spoliatus à Secundiano, seu Sogdiano filio spirio Artaxerxis Longimani (sed Xerxes ex legitimo conjugio fuit procreatus,) qui cum ebrim percussisse fertur. Salian. *tom. 5. anno 3630. n. 2.* Torniell. *eod. anno, n. 1.* Hujus Regis meminere Interpretes sacri, quos dedimus n. 87.

Verf. Sogdianus nonus Persarum Rex.

96 Sogdianus, seu Secundianus ab illis dictus, octavus censetur Rex qui subrogatus est fratri Xerxi II. quem peremerat anno 3630. quo & ipse similiter perit: quot mensibus regnavit, ambigitur. Salian. *eod. anno, num. 3.* ait regno functum 6. mensibus & 15. dies. Cornel. à Lap. in *Esdr. lib. 1. in prolog. sub tit. Series prisce. Reg. Pers. vers. Octavus,* duobus mensibus dominatum in Perside testatur. Vide Torniell. *dict. anno 3630.*

Verf. Darius cognomento nothus.

97 Darius II. filius illegitimus Artaxerxis Longimani, subrogatus est loco Sogdiani fratris anno 3631. Salian. *ibi, n. 1.* Cornel. à Lapid. *ubi prox. vers. Septimus,* ubi hunc Regem collocat post patrem Artaxerxem Longimanum, postque Xerxem II. ac Sogdianum constituit. Sed cum Xerxes II. esset legitimus, & hic Darius spurius, nequibat hic illi in successione regni præponi, quia apud Persas legitimis extantibus, non succedebant illegitimi, ut observat Salianus *ubi proxime, vers. Quid ergo.* Darius ergo 21. annis gubernaculum imperii sustinuit, deceffitque anno 3649. Salian. *ibi, num. 1.* cui consentit Torniell. *eod. anno, num. 1.* At Cornel. à Lapide *d. vers. Septimus,* ait 19. regnasse annis, quem sequitur Celada *sup. lib. Esth. ad cap. 1. §. 10. num. 2.* De iis quæ D. Covar. tetigit in præsentia, affatim Salian. & Torniell. agunt.

Verf. Artaxerxes cognomento Mnemon.

98 Hic Princeps egregius quidem fuit, successit patri anno 3650. & elapsis quadraginta annis cum vita deposuit Imperium anno 3689. Salian. *anno 3650. num. 1. & anno 3689. num. 1.* ac n. 2. & 3. encomiis Regem hunc effert. Torniell. *eisd. annis.* At 43. annos supervixisse post susceptum Imperium Mnemonem tradunt Celad. *ubi nuper,* & Cornel. à Lapid. *vers. Decimus.* Cur Mnemon nuncuparetur, prænotatum est supra, *num. 72.* quod similiter observat Torniell. *anno 3650. n. 1.* ubi probat hunc Artaxerxem Esther in uxorem accepisse, & ita D. Covar. & aliis pluribus videtur. Is egregios inter Principes numeratur.

Verf. Artaxerxes Ochus.

99 Primus annus imperii Ochi fuit 3690. secundum Salian. ac Torniell. *ibi,* sedit annis 23. usque ad annum mundi 3712. quo extinctus est veneno. Salian. *hoc anno, n. 1. & 3.* cui quoad annos regni assentiuntur Celada *d. num. 2.* Cornel. *vers. Undecimus.* At Torniell. vitam Ochi usque ad annum 3715. protelat, sentiens cum D. Covar. sex & viginti annos gubernaculum regni Ocho commissum, qui sævitia notatus est. Salian. *dict. anno 3612. n. 2.*

D. de Faria Nova Addit. ad Covar.